

INHOUD

INHOUD	5
VOORWOORD BIJ DE VIERDE DRUK	19
MEEST GEBRUIKTE AFKORTINGEN	22
HOOFDSTUK 1. JURIDISCHE WAARBORGEN VOOR DESKUNDIGE ZORG	23
1.1. De wet op de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen	24
1.1.1. De beoefenaars van de geneeskunde: artsen, tandartsen en vroedvrouwen	25
1.1.1.1. <i>Artsen</i>	25
1.1.1.2. <i>Tandartsen</i>	27
1.1.1.3. <i>Vroedvrouwen</i>	28
1.1.2. De beoefenaars van de kinesitherapie, de verpleegkunde, een paramedisch beroep en het beroep van vroedvrouw	28
1.1.2.1. <i>De kinesitherapeuten</i>	28
1.1.2.2. <i>De verpleegkundigen</i>	29
1.1.2.3. <i>De paramedici</i>	30
1.1.2.4. <i>De vroedvrouwen</i>	30
1.1.3. De beoefenaars van de artsenijsbereidkunde (apothekers)	31
1.1.4. De ondersteunende beroepen	31
1.1.4.1. <i>De zorgkundigen</i>	31
1.1.4.2. <i>De hulpverlener-ambulanciers</i>	31
1.1.5. Andere beroepen in de gezondheidszorg	31
1.1.6. Wettelijke voorwaarden om een gezondheidszorgberoep uit te oefenen	31
1.1.6.1. <i>Het visum</i>	32
1.1.6.2. <i>Inschrijving bij een beroepsorde</i>	32

1.2.	De wet betreffende de niet-conventionele praktijken	33
1.2.1.	Algemene voorwaarden voor de uitoefening van een niet-conventionele praktijk	33
1.2.1.1.	<i>Een visum</i>	33
1.2.1.2.	<i>Een beroepsverzekering</i>	33
1.2.1.3.	<i>Een registratie</i>	33
1.2.1.4.	<i>Regels naleven inzake bekendmaking aan het publiek</i>	34
1.2.1.5.	<i>Vragen naar een recente diagnose</i>	34
1.2.1.6.	<i>De patiënt geen conventionele behandeling ontzeggen</i>	34
1.2.1.7.	<i>Het beroepsgeheim respecteren</i>	34
1.2.1.8.	<i>Verboden handelingen voor niet-artsen</i>	34
1.2.2.	Bijzondere voorwaarden voor de uitoefening van de homeopathie	34
1.2.2.1.	<i>Registratie als homeopaat</i>	34
1.2.2.2.	<i>Homeopathie als 'bijberoep'</i>	35
1.2.2.3.	<i>Enkel 'evidencebased medicine'</i>	35
1.3.	Het Vlaams decreet betreffende de zorg- en bijstandsverleners	35
1.4.	De wet op de ziekenhuizen	36
1.5.	Het Vlaams decreet betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen	36

HOOFDSTUK 2. HET BEGIN VAN HET LEVEN

39

2.1.	De medisch begeleide voortplanting	40
2.1.1.	Medisch begeleide voortplanting door middel van een embryo-transfer	40
2.1.1.1.	<i>Maximumleeftijd van de wensmoeder</i>	40
2.1.1.2.	<i>Bevruchting in een erkend fertiliteitscentrum</i>	41
2.1.1.3.	<i>Geen ondoordachte medisch begeleide voortplanting</i>	41
2.1.1.4.	<i>Schriftelijke overeenkomst</i>	41
2.1.1.5.	<i>Duidelijke afspraken over de overtallige embryo's</i>	42
2.1.1.6.	<i>Vermijden dat embryo's overblijven</i>	42
2.1.2.	Medisch begeleide voortplanting na embryodonatie	43
2.1.2.1.	<i>De embryodonatie</i>	43
2.1.2.2.	<i>De embryodonor(en)</i>	43
2.1.2.3.	<i>De ontvanger(s) van embryo's</i>	44
2.1.3.	Kunstmatige inseminatie	44
2.1.3.1.	<i>Maximumleeftijd van de wensmoeder</i>	45
2.1.3.2.	<i>(Beperkte) tussenkomst van een erkend fertiliteitscentrum</i>	45
2.1.3.3.	<i>Transparante besluitvorming en beroep op de gewetensclausule</i>	45

2.1.3.4.	<i>Schriftelijke overeenkomst</i>	45
2.1.3.5.	<i>Duidelijke afspraken over de ingevroren zaadcellen</i>	45
2.1.3.6.	<i>Kunstmatige inseminatie na overlijden van de mannelijke partner</i>	45
2.1.4.	Kunstmatige inseminatie na donatie van zaadcellen	46
2.2.	Zwangerschapsafbreking	47
2.2.1.	Zwangerschapsafbreking voor het einde van de twaalfde week na de bevruchting	48
2.2.1.1.	<i>Noodsituatie</i>	48
2.2.1.2.	<i>Schriftelijk verzoek</i>	48
2.2.1.3.	<i>Uitvoering door een arts</i>	48
2.2.1.4.	<i>In medisch verantwoorde omstandigheden</i>	49
2.2.1.5.	<i>Wachttijd van zes dagen respecteren</i>	49
2.2.2.	Zwangerschapsafbreking na het einde van de twaalfde week na de bevruchting	49
2.2.2.1.	<i>De gezondheid van de vrouw loopt ernstig gevaar of de foetus lijdt aan een uiterst zware en ongeneeslijke aandoening</i>	50
2.2.2.2.	<i>Advies van een andere arts</i>	50
2.2.2.3.	<i>Geen uiterste termijn</i>	50
2.2.3.	Aangifte van een zwangerschapsafbreking	50

HOOFDSTUK 3. DE RECHTSPOSITIE VAN DE PATIËNT IN DE WET PATIËNTENRECHTEN

53

3.1.	Enkele definities	54
3.1.1.	Iedereen patiënt!	54
3.1.2.	Gezondheidszorg	55
3.1.3.	Beroepsbeoefenaar	55
3.2.	Het recht op kwaliteitsvolle dienstverlening	56
3.2.1.	De menselijke waardigheid	57
3.2.2.	De zelfbeschikking	57
3.2.3.	Zonder enig onderscheid	57
3.2.4.	De kwaliteitsvolle dienstverstrekking	58
3.2.5.	Beantwoordend aan de behoeften	59
3.3.	De vrije keuze van zorgverlener met kennis van zaken	60
3.3.1.	De vrije keuze	60
3.3.2.	De vrije keuze met kennis van zaken	61
3.4.	De informatie over de gezondheidstoestand	62
3.4.1.	Het recht op informatie over de gezondheidstoestand	62

3.4.2.	Het recht op bijstand door een vertrouwenspersoon	63
3.4.3.	Het recht om niet te weten	64
3.4.4.	Niet informeren om de patiënt te ontzien: 'therapeutische exceptie'	65
3.5.	Het recht om toe te stemmen met kennis van zaken	66
3.5.1.	De wijze(n) van toestemmen	67
3.5.2.	Informatie die aan de toestemming voorafgaat	68
3.5.3.	Wijze van informatieverstrekking	71
3.6.	Weigeren en intrekken van een toestemming	72
3.6.1.	De weigering met onmiddellijk gevolg (actuele weigering)	72
3.6.2.	De weigering met uitgesteld gevolg (voorafgaande weigering)	74
3.7.	De veronderstelde toestemming bij spoedhulp	78
3.8.	Rechten van de patiënt en het patiëntendossier	79
3.8.1.	Het recht op een patiëntendossier	79
3.8.2.	Toevoeging van documenten	81
3.8.3.	Inzage in het patiëntendossier	82
3.8.3.1.	<i>Geen inzage in persoonlijke notities en gegevens over derden</i>	83
3.8.3.2.	<i>Inzage door bijstand van en via een vertrouwenspersoon</i>	84
3.8.3.3.	<i>Inzage en therapeutische exceptie</i>	85
3.8.4.	Recht op afschrift van het patiëntendossier	86
3.8.4.1.	<i>Het afschrift is strikt persoonlijk en vertrouwelijk</i>	87
3.8.4.2.	<i>De weigering van een afschrift</i>	88
3.8.4.3.	<i>De prijs van een afschrift</i>	88
3.8.5.	Inzage door nabestaanden in het patiëntendossier	89
3.9.	Recht op bescherming van privéleven en van intimiteit	90
3.10.	Het klachtrecht	92
3.11.	Het recht op behandeling van pijn	92
3.12.	De rechten van minderjarige patiënten	92
3.13.	De rechten van meerderjarige wilsonbekwame patiënten	96
3.13.1.	De patiënt is een meerderjarige beschermde persoon	96
3.13.1.1.	<i>Het statuut van meerderjarige beschermde persoon in grote lijnen</i>	96
3.13.1.2.	<i>De rechten van de patiënt van een meerderjarige beschermde persoon</i>	99
3.13.2.	De patiënt is geen meerderjarige beschermde persoon	103
3.13.3.	Belangenbehartiging door de zorgverlener	103
3.13.4.	Het betrekken van de wilsonbekwame patiënt	104
3.13.5.	Afwijken van de beslissing van de vertegenwoordiger	104
3.14.	De medewerkingsplichten van de patiënt	105

HOOFDSTUK 4. DE RECHTSPOSITIE VAN DE PATIËNT IN SPECIFIEKE WETGEVING 109

4.1.	De wet op de bescherming van de psychiatrische patiënt	110
4.1.1.	De gedwongen opname voor observatie	110
4.1.1.1.	<i>Algemene voorwaarden voor een gedwongen opname</i>	111
4.1.1.2.	<i>De gedwongen opname is niet dringend</i>	113
4.1.1.3.	<i>De gedwongen opname is dringend</i>	118
4.1.1.4.	<i>De duur en het einde van de gedwongen opname voor observatie</i>	119
4.1.2.	Het verder verblijf na de observatie	119
4.1.3.	De rechten van de psychiatrische patiënt die onder dwang is opgenomen	120
4.1.3.1.	<i>Recht op behandeling</i>	120
4.1.3.2.	<i>Respect voor de vrijheid van mening, godsdienstige en filosofische overtuiging</i>	121
4.1.3.3.	<i>Klachtrecht</i>	121
4.1.3.4.	<i>Recht op contact met een advocaat en een arts</i>	121
4.1.3.5.	<i>Recht op informatie en inzage in het medisch dossier</i>	122
4.2.	De wet betreffende de controlegeneeskunde	122
4.2.1.	De uitoefening van de controlegeneeskunde	122
4.2.2.	De rechten van de gecontroleerde persoon	122
4.2.2.1.	<i>De rechten van de patiënt</i>	122
4.2.2.2.	<i>Andere rechten</i>	123
4.3.	De wet betreffende het medisch onderzoek van werknemers of kandidaat-werknemers	124
4.3.1.	Voorspellend genetisch onderzoek en de aidstest zijn verboden	124
4.3.2.	Toegelaten vormen van medisch onderzoek	124
4.3.3.	De rechten van de onderzochte persoon	124
4.3.3.1.	<i>De rechten van de patiënt</i>	124
4.3.3.2.	<i>Andere rechten</i>	125
4.4.	De wet op de esthetische genees- en heelkunde	125
4.4.1.	De uitoefening van de niet-heelkundige esthetische geneeskunde en de esthetische heelkunde	126
4.4.2.	De rechten van de patiënt bij niet-heelkundige esthetische geneeskunde en de esthetische heelkunde	126
4.5.	Het Vlaams decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding	127

4.5.1.	De verplichting tot medewerking aan preventieve gezondheidszorg	127
4.5.2.	De rechten van de leerlingen en hun ouders	128
4.5.2.1.	<i>De rechten van de patiënt</i>	128
4.5.2.2.	<i>Andere rechten</i>	133
4.6.	Het Vlaams decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid	133
4.6.1.	Individuele verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid en die van de medemens	133
4.6.2.	Recht op een aanbod van preventieve gezondheidszorg	135
4.7.	Het Vlaams decreet betreffende de geestelijke gezondheidszorg	135
4.7.1.	De rechten van de patiënt	135
4.7.1.1.	<i>Het recht op kwaliteitsvolle zorg</i>	135
4.7.1.2.	<i>Het recht op toestemming met kennis van zaken</i>	136
4.7.1.3.	<i>Het recht op een patiëntendossier</i>	136
4.7.1.4.	<i>Klachtrecht</i>	136
4.7.2.	Andere rechten	136
4.7.2.1.	<i>De rechten van het kind</i>	136
4.7.2.2.	<i>De rechten van de mens</i>	136
4.7.2.3.	<i>Het recht op bescherming door het beroepsgeheim</i>	137
4.8.	Het Vlaams decreet betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders	137
4.8.1.	De rechten van de gebruiker van eerstelijnsgezondheidszorg	137
4.8.1.1.	<i>Het recht op kwaliteitsvolle zorg</i>	137
4.8.1.2.	<i>Het recht op vrije keuze</i>	137
4.8.2.	De medeverantwoordelijkheid van de patiënt	138
4.9.	Het Vlaams decreet betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg	138
4.9.1.	Recht op een individueel dossier	138
4.9.2.	Recht om deel te nemen aan het netwerk voor gegevensdeling	138
4.9.3.	Recht op een elektronisch deelbaar dossier	139
4.9.4.	Recht om gegevens in te voeren in het elektronisch deelbaar dossier	139
4.9.5.	Recht om toestemming te geven voor de toegang tot het elektronisch deelbaar dossier	139
4.9.6.	Rechten op informatie	139
4.10.	Andere plichten en verantwoordelijkheden van de patiënt	139
4.10.1.	Het betalen van het honorarium	139
4.10.2.	Respect voor het beroepsgeheim en het privéleven van de zorgverleners en andere patiënten	143
4.10.3.	Niet belemmeren van de normale beroepsuitoefening	143

HOOFDSTUK 5. HET EINDE VAN HET LEVEN	145
5.1. Palliatieve zorg bij het levenseinde	146
5.1.1. Definitie en doel van palliatieve zorg	146
5.1.2. Palliatieve zorg is een recht	147
5.1.3. Recht op informatie en toestemming	147
5.2. Euthanasie	147
5.2.1. Euthanasie: wat is het (niet)?	148
5.2.2. Hulp bij zelfdoding en euthanasie	149
5.2.3. Euthanasie: een monopolie voor artsen	150
5.2.4. Geen recht op euthanasie en geen plicht euthanasie toe te passen of eraan mee te werken	150
5.2.5. Eerste scenario. Euthanasie toegepast op een ongeneeslijk zieke meerderjarige of ontvoogde minderjarige patiënt die ondraaglijk fysiek of psychisch lijdt en die binnen ‘afzienbare tijd’ zal overlijden	152
5.2.5.1. <i>Meerderjarig of ontvoogd minderjarig</i>	152
5.2.5.2. <i>Handelingsbekwaam en bewust</i>	152
5.2.5.3. <i>Vrijwillig, overwogen en herhaald verzoek zonder externe druk (artikel 3 § 1, tweede streepje)</i>	153
5.2.5.4. <i>Schriftelijk verzoek</i>	153
5.2.5.5. <i>Medisch uitzichtloze toestand</i>	154
5.2.5.6. <i>Overleg met de patiënt</i>	155
5.2.5.7. <i>Overleg met de verpleegkundigen en de naasten van de patiënt</i>	155
5.2.5.8. <i>Extra voorwaarden</i>	155
5.2.5.9. <i>Aangifte aan de controlecommissie</i>	156
5.2.6. Tweede scenario. Euthanasie toegepast op een ongeneeslijk zieke oordeelsbekwame minderjarige patiënt die ondraaglijk fysiek lijdt en die binnen ‘afzienbare tijd’ zal overlijden	156
5.2.6.1. <i>Medisch uitzichtloze toestand van aanhoudend en ondraaglijk fysiek lijden</i>	156
5.2.6.2. <i>Een kinder- of jeugdpsychiater of een psycholoog raadplegen</i>	156
5.2.6.3. <i>Schriftelijke instemming van de ouders</i>	156
5.2.7. Derde scenario. Euthanasie toegepast op een ongeneeslijk zieke meerderjarige of ontvoogde minderjarige patiënt die ondraaglijk fysiek of psychisch lijdt en die niet binnen ‘afzienbare tijd’ zal overlijden	157
5.2.7.1. <i>Een tweede arts raadplegen</i>	157
5.2.7.2. <i>Minstens één maand laten verlopen</i>	157

5.2.8.	Vierde scenario. Euthanasie toegepast op een ongeneeslijk zieke meerderjarige of ontvoogde minderjarige patiënt die onomkeerbaar buiten bewustzijn is	157
5.2.8.1.	<i>Een wilsverklaring</i>	157
5.2.8.2.	<i>Het opstellen van een wilsverklaring</i>	158
5.2.8.3.	<i>Aanwijzen van een vertrouwenspersoon</i>	159
5.2.8.4.	<i>De registratie van de wilsverklaring</i>	159
5.2.8.5.	<i>De geldigheidsduur van de wilsverklaring</i>	160
5.2.8.6.	<i>De gezondheidstoestand van de patiënt</i>	161
5.2.8.7.	<i>Overleg voeren met de direct betrokkenen</i>	161
5.2.8.8.	<i>Extra voorwaarden</i>	162
5.2.8.9.	<i>Aangifte aan de controlecommissie</i>	162
5.2.9.	De federale controle- en evaluatiecommissie	162
5.3.	Autopsie bij een kind van minder dan achttien maanden	163

HOOFDSTUK 6. DE DONOR VAN LICHAAMSMATERIAAL VOOR GENEESKUNDIG GEBRUIK **165**

6.1.	De donor van organen voor transplantatie	166
6.1.1.	De bepalingen die zowel op donatie door levende als overleden donoren van toepassing zijn	166
6.1.1.1.	<i>Donatie voor transplantatie</i>	166
6.1.1.2.	<i>Wegneming door een arts</i>	166
6.1.1.3.	<i>Gratis donatie</i>	167
6.1.1.4.	<i>Verbod de koop van een orgaan te vragen ofaan te bieden</i>	167
6.1.1.5.	<i>Anonimiteit van donor en receptor</i>	167
6.1.2.	De levende orgaandonor	167
6.1.2.1.	<i>Vergoeding voor onkosten en verlies van inkomsten</i>	167
6.1.2.2.	<i>De donor moet meerderjarig zijn, in staat zijn om zijn wil te uiten en schriftelijk toestemmen</i>	168
6.1.2.3.	<i>De receptor is in levensgevaar</i>	169
6.1.2.4.	<i>Het orgaan van een overledene kan geen even goede resultaten bieden</i>	170
6.1.2.5.	<i>De wegneming van een orgaan bij een meerderjarige die niet zelf kan toestemmen</i>	170
6.1.2.6.	<i>Geen onaanvaardbaar gezondheidsrisico voor de donor</i>	171
6.1.2.7.	<i>Wegneming en transplantatie door een arts van een transplantatiecentrum</i>	171
6.1.2.8.	<i>Orgaandonatie door een minderjarige</i>	171

6.1.3.	De overleden orgaandonor	172
6.1.3.1.	<i>De overledene was in het Belgisch bevolkingsregister of sinds langer dan zes maanden in het vreemdelingenregister ingeschreven</i>	172
6.1.3.2.	<i>De overledene was niet in het Belgisch bevolkingsregister of niet of minder dan zes maanden in het vreemdelingenregister ingeschreven</i>	177
6.2.	De donor van weefsel voor geneeskundige toepassing op de mens	178
6.2.1.	Algemene voorwaarden voor de donatie van weefsel	178
6.2.2.	Toestemming voor de donatie en het primair gebruik van weefsel	179
6.2.2.1.	<i>Donatie door een levende donor</i>	179
6.2.2.2.	<i>Donatie door een overleden donor</i>	179
6.2.3.	Toestemming voor het secundair gebruik van weefsel	180
6.2.3.1.	<i>De toestemming van de donor kan nog gevraagd worden</i>	181
6.2.3.2.	<i>De toestemming van de donor kan niet meer gevraagd worden</i>	181
6.3.	De bloeddonor	181
6.4.	De donor van gameten of embryo's	183

HOOFDSTUK 7. MEDISCH WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK 185

7.1.	Wetenschappelijk onderzoek met mensen	186
7.1.1.	Wat is een medisch experiment?	187
7.1.1.1.	<i>De menselijke persoon</i>	187
7.1.1.2.	<i>Een proef, studie of onderzoek</i>	187
7.1.1.3.	<i>De ontwikkeling van kennis</i>	188
7.1.1.4.	<i>Kennis eigen aan de WUG-gezondheidszorgberoepen</i>	188
7.1.2.	De bescherming van de deelnemers (proefpersonen) van een medisch experiment	189
7.1.2.1.	<i>De proefpersoon is meerderjarig en wilsbekwaam</i>	189
7.1.2.2.	<i>De proefpersoon is minderjarig</i>	200
7.1.2.3.	<i>De proefpersoon is een meerderjarige beschermde persoon</i>	201
7.1.2.4.	<i>Medische experimenten in hoogdringende omstandigheden</i>	204
7.2.	Wetenschappelijk onderzoek met embryo's in vitro en met gameten	204
7.2.1.	Onderzoek met overtallige embryo's	205
7.2.1.1.	<i>Overtallige embryo's</i>	205
7.2.1.2.	<i>Algemene voorwaarden voor wetenschappelijk onderzoek met overtallige embryo's in vitro</i>	205
7.2.1.3.	<i>Specifieke voorwaarden voor wetenschappelijk onderzoek met overtallige embryo's in vitro</i>	207

7.2.2.	Verboden onderzoek of handelingen met overtallige embryo's in vitro	208
7.2.2.1.	<i>Inplanten bij dieren en creëren van chimaeren of hybride wezens</i>	208
7.2.2.2.	<i>Na onderzoek inplanten bij mensen</i>	208
7.2.2.3.	<i>Onderzoek of behandelingen met een eugenetisch oogmerk</i>	208
7.2.2.4.	<i>Onderzoek of behandelingen gericht op geslachtsselectie</i>	208
7.2.3.	Onderzoek met aangemaakte embryo's in vitro	208
7.2.3.1.	<i>Het aanmaken van embryo's in vitro voor onderzoek</i>	208
7.2.3.2.	<i>Het verrichten van onderzoek met aangemaakte embryo's in vitro</i>	209
7.2.4.	Onderzoek met gameten	209
7.3.	Wetenschappelijk onderzoek met menselijk lichaamsmateriaal	210
7.3.1.	Onderzoek met lichaamsmateriaal dat wordt afgenomen voor wetenschappelijk onderzoek	210
7.3.1.1.	<i>Bij een levende donor</i>	210
7.3.1.2.	<i>Bij een overleden donor</i>	212
7.3.2.	Wetenschappelijk onderzoek met residuair lichaamsmateriaal	212
7.3.2.1.	<i>Geen verzet van de donor of zijn vertegenwoordiger</i>	213
7.3.2.2.	<i>Gunstig advies van een volledig erkend ethisch comité</i>	213
7.4.	Wetenschappelijk onderzoek met gegevens van patiënten	213

HOOFDSTUK 8. BESCHERMING VAN HET BEROEPSGEHEIM EN HET PRIVÉLEVEN **215**

8.1.	De bescherming van het beroepsgeheim	216
8.1.1.	Wie heeft een beroepsgeheim?	217
8.1.1.1.	<i>Geneesheren, apothekers en vroedvrouwen</i>	217
8.1.1.2.	<i>Andere personen die door hun beroep kennis dragen van geheimen</i>	218
8.1.2.	Toevertrouwde geheimen	218
8.1.3.	Opzettelijke bekendmaking is strafbaar	219
8.1.4.	Wettelijke uitzonderingen	219
8.1.4.1.	<i>Getuigen in rechte (spreekrecht en zwijgrecht)</i>	219
8.1.4.2.	<i>Een wet verplicht geheimen bekend te maken</i>	220
8.1.5.	Andere uitzonderingen op het beroepsgeheim	221
8.1.5.1.	<i>Een wettelijke toelating</i>	221
8.1.5.2.	<i>Een noodtoestand of een conflict van plichten</i>	223

8.1.5.3.	<i>De toestemming of het verzoek van de patiënt</i>	224
8.2.	De bescherming van het privéleven	233
8.2.1.	De verwerking van persoonsgegevens over de gezondheid is verboden	234
8.2.2.	Het verbod persoonsgegevens over de gezondheid te verwerken is niet van toepassing op de gezondheidszorg	234
8.2.2.1.	<i>Verwerking onder het toezicht van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg</i>	235
8.2.2.2.	<i>Verwerking onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg</i>	235
8.2.2.3.	<i>Inzameling bij de betrokkene</i>	236
8.2.3.	De rechten van de betrokkene over zijn persoonsgegevens betreffende zijn gezondheid	236
8.2.3.1.	<i>Recht op kennisneming van verwerkte gegevens betreffende zijn gezondheid</i>	236
8.2.3.2.	<i>Recht op verbetering van onjuiste gegevens</i>	237
8.2.3.3.	<i>Recht op verwijdering van gegevens</i>	237
8.2.4.	Wetenschappelijk onderzoek met gegevens betreffende de gezondheid	238
8.2.4.1.	<i>Wetenschappelijk onderzoek met anonieme gegevens</i>	239
8.2.4.2.	<i>Wetenschappelijk onderzoek met gecodeerde gegevens</i>	239
8.2.4.3.	<i>Wetenschappelijk onderzoek met niet-gecodeerde persoonsgegevens</i>	239
8.3.	Het eHealth-platform	240

HOOFDSTUK 9. HET KLACHTRECHT

241

9.1.	Het klachtrecht in de wet patiëntenrechten	242
9.1.1.	De bevoegde ombudsfunctie	242
9.1.2.	Klachtrecht als de patiënt zijn rechten niet kan uitoefenen	243
9.1.3.	De vorm van de klacht	244
9.1.4.	Opdrachten van de ombudspersoon	244
9.1.5.	De onafhankelijkheid en juridische bescherming van de ombudsfunctie	245
9.2.	Het klachtrecht bij de orde van artsen en van apothekers	245
9.2.1.	De tuchtrechtelijke bevoegdheid in eerste aanleg	246
9.2.1.1.	<i>Beroepsfouten en zware fouten buiten het beroep</i>	246
9.2.1.2.	<i>Het klachtrecht van de patiënt bij een provinciale raad van een orde</i>	247
9.2.1.3.	<i>De tuchtsancties</i>	248

9.2.1.4. <i>De samenstelling van de provinciale raden</i>	248
9.2.2. De tuchtrechtelijke bevoegdheid in hoger beroep	249
9.3. Klachtrecht bij de provinciale geneeskundige commissies	249
9.4. Arbitrage bij discussies over honoraria	250
9.5. Bemiddeling door of via het fonds voor medische ongevallen	250

HOOFDSTUK 10. VERGOEDING VAN SCHADE GELEDEN DOOR PATIËNTEN

251

10.1. De vergoeding van schade als gevolg van gezondheidszorg door of met behulp van het fonds voor medische ongevallen	252
10.1.1. Schade als gevolg van gezondheidszorg	253
10.1.1.1. <i>De oorzaak van de schade</i>	253
10.1.1.2. <i>De bron van de schade</i>	255
10.1.2. Uitgesloten schade	258
10.1.2.1. <i>Schade als gevolg van een experiment op de menselijke persoon</i>	258
10.1.2.2. <i>Schade als gevolg van een esthetische ingreep</i>	258
10.1.3. Slechts één keer vergoeding van dezelfde schade	258
10.1.4. Voorwaarden voor de vergoeding door het fonds	259
10.1.4.1. <i>Schade veroorzaakt door een medisch ongeval zonder aansprakelijkheid</i>	259
10.1.4.2. <i>Schade veroorzaakt door een feit dat aanleiding geeft tot de aansprakelijkheid van de zorgverlener</i>	259
10.1.5. De vraag om advies aan het fonds	260
10.1.5.1. <i>De vraag om advies over schade als gevolg van gezondheidszorg</i>	260
10.1.5.2. <i>De vraag om advies over een minnelijk voorstel tot schadevergoeding</i>	261
10.1.6. Het verzamelen van de nodige documenten en informatie voor de behandeling van de aanvraag	261
10.1.6.1. <i>Het opvragen van documenten en informatie bij alle betrokkenen</i>	262
10.1.6.2. <i>Toegang tot het patiëntendossier van de betrokken patiënt</i>	263
10.1.6.3. <i>Een beroep op gespecialiseerde beroepsbeoefenaars</i>	263
10.1.6.4. <i>Het organiseren van een tegensprekelijke expertise</i>	264
10.1.6.5. <i>Het horen van de betrokken partijen</i>	264
10.1.7. Het advies van het fonds	264
10.1.7.1. <i>Het advies over schade als gevolg van gezondheidszorg</i>	264
10.1.7.2. <i>Het advies over een minnelijk voorstel tot schadevergoeding</i>	265
10.1.8. De beslissing van het fonds en het verdere verloop van procedure	266

INHOUD	17
10.1.8.1. Een voorstel tot schadevergoeding aan de aanvrager	266
10.1.8.2. Een verzoek tot schadevergoeding aan de verzekeraar van de zorgverlener	267
10.2. Vergoeding van andere schade geleden door patiënten	268
10.2.1. Schade als gevolg van het niet verlenen van gezondheidszorg	268
10.2.2. Schade als gevolg van het niet naleven van de wet patiëntenrechten	269
10.2.3. Schade als gevolg van geneesmiddelen, gezondheidsproducten of medische hulpmiddelen (prothesen)	270
10.2.4. Schade aan de persoonlijke bezittingen van de patiënt	271
VOOR WIE MEER WIL LEZEN	273